

„Najdłuższa Książka Świata” w Rzeszowie

Alicja Ungeheuer-Gołąb
Uniwersytet Rzeszowski

Akcja „Najdłuższa Książka Świata” realizowana jest w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Animatorów Kultury Literackiej Dzieci przy Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego we współpracy z Filią nr 10 Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie. Koło działa od 2005 roku, początkowo jako Koło Animatorów Kultury (powstało z inicjatywy studentki Julity Sobańskiej). Gdy zlikwidowano specjalność studiów pedagogika oświaty, zawężiliśmy działania do literatury dziecięcej i kultury czytelnictwa dziecka. Jako nauczycielka akademicka, badaczka literatury dziecięcej i opiekunka Koła, pracując z przyszłymi nauczycielami klas początkowych i przedszkola, staram się podsuwać studentom pomysły rozmaitych zajęć, które wprowadzałyby dzieci w świat czytelnictwa i kultury.

Pomyślne doświadczenia zachęciły mnie do zorganizowania szerszej akcji, która byłaby związana z czytelnictwem dzieci. Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci, obchodzony corocznie 2 kwietnia, w dniu urodzin Hansa Christiana Andersena, stał się ważną datą. Z tej okazji wraz ze studentkami pedagogiki zainicjowaliśmy akcję „Najdłuższa Książka Świata”. Po raz pierwszy impreza odbyła się w 2015 roku. Spotkanie zaplanowaliśmy na 9 kwietnia. W tej debiutanckiej odsłonie plenerowej, którą przeprowadziłyśmy na placu zabaw wraz z Filią nr 10 WiMBP, uczestniczyły dzieci z dwóch grup Przedszkola Publicznego nr 15, które z dużym zaangażowaniem wzięły udział w tworzeniu najdłuższej kolorowej książki świata. W trakcie tego spotkania dzieci doskonale się bawiły, głośno recytując i maszerując do rytmu wiersza napisanego na tę okazję. Wiersz towarzyszy do dzisiaj wszystkim edycjom imprezy.

Od tamtej pory – każdego roku na początku kwietnia we współpracy z Filią nr 10 Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie,

którą kieruje pani Maria Jamróg – proponujemy analogiczne działania. Zadaniem uczestników jest przygotowanie dowolną techniką pracy plastycznej w formacie A2 inspirowanej przeczytanym utworem literackim. W poszczególnych edycjach zmienia się zalecana do czytania literatura. Dzieci zwykle przedstawiają w swoich obrazach postaci ulubionych bohaterów literackich, fragmenty znanych im tekstów oraz własne wiersze i rymowanki. Podczas plenerowego spotkania mali autorzy, wiążąc tasiemką swoje prace, tworzą Najdłuższą Książkę Świata. W trakcie imprezy czytane są wiersze polskich poetów i teksty dziecięcych wyliczanek. Odbywa się też spotkanie z autorem literatury dla dzieci.

Z roku na rok impreza się rozrasta, niewątpliwie dzięki inicjatywie szczególnej Marii Jamróg, która włączyła akcję do corocznego planu pracy Biblioteki. W 2016 roku w projekcie wzięli udział uczniowie ze Szkół Podstawowych nr 2, 8, 10, 11, 25, dzieci z Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr 9 i 3 oraz z Przedszkoli Publicznych nr 15 i 16 w Rzeszowie. Z 96 kolorowych i nieszablonowych rysunków powstała oryginalna książka o długości 52 metrów. Wspólne składanie stron książki było dla dzieci edukacyjną zabawą, która dostarczyła im wiele radości.

3. edycja akcji odbyła się 3 kwietnia 2017 roku. W zabawie uczestniczyło 411 dzieci, które narysowały 376 prac. Nad twórczością dzieci czuwało 60 nauczycieli i opiekunów z 20 rzeszowskich placówek oświatowych. Cała książka, złożona w ciągu trzech edycji zabawy, liczyła 243 metry, czyli tyle, co dwa boiska sportowe do piłki nożnej.

W spotkaniu wzięły udział Przedszkola Publiczne nr 11, 15, 16, 21, 24, 33, 40, 39 (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9), Punkt Przedszkolny w Szkole Podstawowej nr 2, Punkt Przedszkolny w Zespole Szkół nr 6, Szkoły Podstawowe nr 10, 11, 16, nr 13 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3, Szkoła Podstawowa nr 19 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9, Szkoła Podstawowa nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi w Zespole Szkół nr 3, Szkoła Podstawowa nr 12 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2, Szkoła Podstawowa nr 27 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6, Szkoła Podstawowa Mistrzostwa Sportowego – Resovia.

4. edycję „Najdłuższej Książki Świata” zorganizowano 11 kwietnia 2018 roku, tym razem na rzeszowskim Rynku. Uczestnicy mieli za zadanie wykonać ilustrację postaci z wierszy Wandy Chotomskiej. Spotkanie uświetniła wizyta Ewy Chotomskiej – córki poetki. Książka liczyła 536 m 58 cm i była złożona z 1277 prac plastycznych wykonanych przez dzieci w wieku wczesnoszkolnym i przedszkolnym ze szkół podstawowych i przedszkoli powiatu rzeszowskiego. Całość książki miała łącznie 1849 stron. W akcji uczestniczyło 31 placówek, 133 nauczycieli i 1277 dzieci.

W zabawie wzięły udział instytucje oświatowe z całego powiatu: Przedszkola Publiczne nr 1, 6, 7, 12, 15, 16, 23, 24, 26, 29, 39, 40, 42 w Rzeszowie, Przedszkole Anglojęzyczne Promar w Rzeszowie, Niepubliczne Przedszkole „Wyspa Skarbów” w Rzeszowie, Punkt Przedszkolny w Szkole

Podstawowej nr 1 w Rzeszowie, Szkoły Podstawowe nr 1, 2, 3, 10, 11, 12, 13, 19, 28 w Rzeszowie, Szkoły Podstawowe w Trzcianie, Malawie i Trzebownisku, Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 1, 3, 9 w Rzeszowie. Ze względu na ograniczoną wielkość rzeszowskiego Rynku w finale akcji wzięły udział jedynie dzieci ze szkół, które złożyły tego roku najwięcej prac. Mimo to książkę składało 174 dzieci ze Szkół Podstawowych nr 2, 10, 11, 13, 19 i 28 oraz z Przedszkola Publicznego nr 15 w Rzeszowie. Opiekowało się nimi i wspierało ich 60 studentek i wolontariuszek z Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W bieżącym roku impreza odbyła się 3 kwietnia. Uczestnicy wykonywali pracę plastyczną na temat: *Bohater literacki – zwierzę*. Dzieci łączyły w tym roku kartki książki na placu pod Fontanną Multimedialną. W wydaniu pomagali pracownicy WiMBP, bibliotekarki, studentki Wydziału Pedagogicznego UR – członkinie Koła, studentki III roku edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, a w pracach przygotowawczych uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie. Imprezę wzbogaciło spotkanie autorskie z Barbarą Gawryluk, która rozmawiała z dziećmi o zwierzętach i swoich utworach. Książkę złożono z 1127 prac, które napłynęły z 47 placówek z całego województwa. Cała książka liczy obecnie **1253 metry**.

Każdego roku staramy się, aby o imprezie były powiadomione media: Oddział TVP Rzeszów, Radio Rzeszów, Gazeta Codzienna „Nowiny”, czasopismo „Guliwer”. Informacja o akcji umieszczana jest na stronach internetowych WiMBP w Rzeszowie oraz Wydziału Pedagogicznego UR oraz na stronie Facebooka należącej do Studenckiego Koła Animatorów Kultury Literackiej Dzieci.

Dzięki inicjatywie WiMBP dzieci biorące udział w imprezie są nagradzane specjalnymi jubileuszowymi przypinkami podarowanymi przez Departament Promocji i Współpracy Gospodarczej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego,.

Bardzo ważną rolę odgrywa współpraca z WiMBP w Rzeszowie, gdyż każdego roku Biblioteka podejmuje się pozyskania niezbędnych środków finansowych na przygotowanie przypinek, druk plakatów i dyplomów, zakładek, pracochlöną digitalizację prac, a w ostatnich dwóch edycjach zorganizowania spotkania autorskiego z pisarzem. Pracownicy Biblioteki, włącznie z dyrektorką Barbarą Chmurą, czynnie uczestniczą w przedsięwzięciu. Dzięki przychylności Dyrekcji WiMBP i pozyskiwanym przez tę instytucję środkom finansowym akcja może się rozrastać. Impreza jest dobrym przykładem współpracy Uniwersytetu z instytucją profesjonalnie zajmującą się promowaniem czytelnictwa, czyli biblioteką.

Wiele pracy wykonują studentki działające w Kole. Trudno tu wymienić nazwiska wszystkich osób, które uczestniczyły w projekcie „Najdłuższa Książka Świata” w ciągu tych pięciu lat, ale chcę podziękować kolejnym przewodniczącym Koła: Andżelice Łazarz i Joannie Rogali, które swoim zapalem zarażały innych wolontariuszy.

Jeśli miałabym wybrać najważniejsze cele naszego przedsięwzięcia, wymieniałabym:

- wprowadzanie dziecka w kulturę czytelniczną,
- promowanie głośnego czytania literatury wśród najmłodszych,
- uświadomienie dorosłym, jak ważne dla dzieci jest poznawanie literatury,
- promocję kultury czytelnicznej,
- promocję kultury dziecka,
- zwrócenie uwagi na dziecko i jego literaturę w przestrzeni publicznej,
- kształtowanie współpracy środowiskowej.

Moim założeniem było realizowanie spotkania na świeżym powietrzu, w atmosferze spontanicznej dziecięcej zabawy, ale też w miejscach, w których przypadkowi przechodnie mogli obserwować działania dzieci. Akcja nie jest konkursem, ale odwołuje się do aktywności dziecka, jest odpowiedzią na naturalną potrzebę ekspresji, a jej głównymi podmiotami są dziecko i literatura. Całemu przedsięwzięciu przyświeca chęć zmiany myślenia o dziecku jako o „małym dorosłym” na myślenie o pełnowartościowej, zmieniającej świat istocie.

Fakt, że mój pomysł dostał się na listę finalistów Konkursu „ZWYRTAŁY”, jest bardzo budujący, co nie znaczy, iż akcja jest idealna. Jeśli mogłabym rozwijać ją nadal, na pewno dążyłabym do podniesienia atrakcyjności jej oprawy estetycznej. Marzy mi się na przykład, aby projekt plakatu i zakładki dla uczestników były wykonane przez profesjonalnego artystę, ilustratora książek dla dzieci. A może znajdzie się chętny, by wykonać to *pro publico bono*?

Jako autorka pomysłu pragnę podziękować wszystkim, którzy pomagali w jego urzeczywistnieniu:

- członkiniom Koła,
- Dyrekcji WiMBP w Rzeszowie w osobie pani Barbary Chmury,
- kierownicze Filii nr 10 WiMBP w Rzeszowie – pani Marii Jamróg, a także paniom bibliotekarkom – Jolancie Jędryce, Bogusławie Furze, Marcie Tereszkiwicz, Zofii Dudek oraz specjalistce ds. promocji WiMBP – Katarzynie Błajdo;
- pani kierownik Działu Udostępniania Zbiorów WiMBP – Renacie Pasternak;
- Departamentowi Promocji i Współpracy Gospodarczej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego,
- Dyrekcji Zarządu Zieleni Miejskiej w Rzeszowie w osobie Aleksandry Wąsowicz-Duch,
- radnemu miejskiemu Sławomirowi Gołąbowi,
- moderatorowi strony Facebooka – Łukaszowi Adamowi Klesce,
- uczniom II Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie,

Najbardziej jestem wdzięczna dzieciom i nauczycielom, którzy brali udział w naszej imprezie. Bez nich nie mogłaby się odbywać.

Pełną wersję Książki w formie elektronicznej można oglądać na stronie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie pod adresem:

<http://www.wimbp.rzeszow.pl/aktualnosci/art,2198,najdluzsza-ksiazka-swiata-online.html>

